

Milujúci otec Starého a Nového Zákona

Bp Prof. Stanislav Stolarik – Koszyce (SLOVACJA)

Ur. 27.02.1955 r. v Rožňava. Bp pomocniczy archidiecezji koszyckiej (Słowacja). Studia na rzymskokatolickim Cyrylometodiańskim Wydziale Komeńskiego Uniwersytetu w Bratysławie. 11 czerwca 1978 wyświęcony na kapłana, pracował w duszpasterstwie: w Trebišove, w Humennom a następnie w Prešove. Od 1984 roku pracował jako proboszcz i dziekan w Obišovciach, zaś od roku 1990 r. w Ľani, od roku 1992 w Humennom a od roku 1995 w Prešove. W dniu 26 lutego 2004 roku Papież Jan Paweł II mianował go na biskupa pomocniczego archidiecezji koszyckiej, zaś w dn. 20 marca 2004 roku przyjął święcenia biskupie. Biskup tytularny Barica. 29 listopada 2005 roku otrzymał z rąk Prezydenta Republiki Słowacji tytuł profesora filozofii.

1. MILUJÚCI BOH IZRAELA

Starozákonné udalosti a opisy, nie sú, ako to niektorí tvrdia, len o krvavých scénach a nevernosti Izraela voči Bohu. Mnohé miesta priam vyzývavo pozývajú, aby sa čitateľ pri nich zastavil, odhalil krásu čítanej pasáže a presvedčil sa o hlbokej pravde, ktorá hovorí, ako znamenite pripravuje Starý zákon na prijatie Zákona nového. S otvorenou dušou sa započúvame do opisu vzťahu Boha – Otca voči vyvolenému národu:

„Keď bol Izrael mladý, miloval som ho a z Egypta som povolal svojho syna. Volali ich, lenže odchádzali od nich, obetovali bálom a modlám pálili kadidlo. A ja som vodil Efraima, vzal som ich na ramená, no nezbadali, že ich opatrujem. Povrazmi ľudskosti som ich tiahol, lanami lásky; bol som, ako kto dvíha jarmo ponad ich líca a skláňal som sa k nemu chovať ho“ (Oz 11, 1-4).

Cítíme, že tento opis chce predstaviť milujúceho Boha – Otca Izraela. Ani našim úsilím nebude intelektuálna reflexia, ktorá by naplno zamestnala náš rozum a nie celú našu bytosť so srdcom a všetkými zmyslami.

Boh – Otec miloval Izrael ešte keď bol mladý, ešte keď bol dieťaťom a svojho syna povolal z Egypta. Sú to krásne slová, ktoré potvrdzujú, že Boh nás miluje od detstva, ba viac, od večnosti. Boh nás miluje večnou láskou. Nebojme sa týchto formulácií vo svete, v ktorom žijeme a ktorý tak veľmi sfustroval lásku ako takú i s jej prejavmi. Svet však nezničil každý prejav krásy lásky a už vôbec nie vedomie možnosti existencie Božej, večnej Lásky. Ale i tak si v tejto chvíli pripomeňme, kolkokrát sme v niektorých životných situáciách zaváhali o existencii Božej lásky alebo ju úplne znehovali. I napriek negatívnym chvíľam osobných skúseností, treba jasne povedať: Božia láska nie je viazaná na našu skúsenosť a naše potvrdenie. Ona je ako Slnko, ktoré existuje tak či tak, nech ho akokoľvek spochybňujeme, lebo môžeme žiť napr. v pivnici, odkiaľ ho neregistrujeme. Ako existuje Slnko, ešte presvedčivejšie môžeme tvrdiť, že existuje Božia láska. Na tomto tvrdení zotrývame i vtedy, keď určité životné situácie nielen vyslovujú otázku: „kde je Boh?“, ale aj vtedy, keď niektoré medializované scény jas-

ne zdefinujú: „tu nemohol byť Boh! Lebo keby bol, bol by tu! On neexistuje!“ Napriek každému spochybňujúcemu a odmietavému postojovi človeka, treba s radosťou zopakovať: „Boh nie je závislý na našom postoji, On nás stále miluje!“, a to i vtedy, keď sa cítime osamotení a opustení.

Uveriť tomuto tvrdeniu sa dá len vtedy, keď budeme ľudsky uvažovať a registrovať čas, a nie večnosť Boha. Totiž už v čase Ozeáša proroka, ktorý žije na tejto zemi a v čase, uskutočňuje sa zároveň i večný Boží plán. Veľmi zjednodušene a ľudsky povedané: Boží Syn Ježiš Kristus, ako potvrdenie Božej lásky voči ľudstvu, je už na ceste k nám. Tým sa Božia láska potvrdzuje, i keď vyvolený národ to celkom nevníma a nechápe. Preto znejú vyčítavé slová proroka Ozeáša. Ako vždy, i teraz, sa prelína ľudskému oku neviditeľná večnosť a nedôvera človeka poznačená časnosťou. Všetci sme krehkí ľudia, ktorí by sme najradšej porozumeli večné Božie plány v danej chvíli.

„*Čím viac som ich vzýval, tým viac odchádzali odo mňa*“. A predsa, Ja som to bol, kto učil chodiť Efraima a bral som ich na svoje ramená. Odchádzali, lebo nerozumeli, ako ich nekonečne milujem. Odchádzali od Neho, lebo boli presvedčení, že On ich len súdi, sledí a trestá, a takých milovať nemôže. To ich viedlo k odmietaniu a hľadaniu bôžikov, lebo sa im zdalo, že bôžikovia im môžu dať viac, aj napriek výslovnému Božiemu príkazu: „*Nebudeš mať iných bohov, okrem mňa!*“ (Ex 20, 3). Skúsenosť zároveň potvrdzuje, že to, čo je bôžikom človeka, sa jednoznačne stane jeho démonom. „Cudzí bohovia“ sú vždy našimi démonmi, sú počiatkom nášho nešťastia, nášho pekla. Napriek všetkému, Božia láska trvá nepretržite, aj pri najhorších životných skúsenostiach (a možno najviac práve v nich). Naša

slepota, ustráchanosť, duchovná naivita spôsobujú, že Božiu lásku nevnímame.

2. NEPOCHOPENÝ MILUJÚCI OTEC

„*Povrazmi ľudskosti som ich tiahol, lanami lásky; bol som, ako kto dvíha jarmo ponad ich líca a skláňal som sa k nemu chovať ho*“. Položme si základné otázky: Akými povrazmi som zviazaný s Bohom? Čo ma s Ním spája? Aká je skutočná náplň týchto pút? Tu nachádzame aj jadro odpovede pre tých, ktorí zdôrazňujú svoju vieru v Boha: Táto viera roznečuje v nás túžbu po modlitbe? Povzbudzuje nás k hľadaniu a plneniu jeho vôle a upravenia svojho života podľa jeho pravidiel? Teda, aké putá nás viažu s Bohom? S Bohom nás môže spájať, nielen láska, dôvera a zverenie sa. S Bohom môžeme byť zviazaní i strachom o seba, vedomím úloh (príkázaní), pocitom viny... Zo strachu o seba, môžeme pred Bohom vyzeráť veľmi „umravnení“, plniac „náboženské praktiky“ a chrániť sa hriechu. Tak sa ale nespozná láska otcovstva.

Poslúžme si známym príbehom o márnoratnom synovi a nakrátko si ho pripomeňme (Lk 15, 11-32). Hladinu navonok pokojného domova rozvíri mladší z bratov, ktorý požiada otca o majetkový podiel, ktorý by dostal po jeho smrti. Otec, pokiaľ žije, má právo nielen rozhodovať o svojom majetku, ale aj sa z neho tešiť a žiť. Otec ešte nie je fyzicky mŕtvy, ale v tej chvíli, ktovie či mŕtvy nie je už v srdci svojho syna. Priepasť, ktorá sa vytvorila medzi ním a otcom v jeho srdci, ho ženie z domu, aby všetky putá dokonale popretŕhal a stal sa úplne nezávislým. Nech už nikto nevstupuje do jeho života, ani otec. Keďže sa mu túžba splní, začne realizovať svoj plán egoizmu, ale len do chvíle, pokiaľ nepreháďa ka všetko, čo si vzal z otcovho domu.

Pre židovského poslucháča príbehu teraz

nastáva zaujímavý moment: biedou ponížený a každým odvrhnutý syn, sa musí ponížiť ešte viac. Jediným východiskom z jeho nelichotivej situácie je starostlivosť o ošípané, ktoré sú pre židov nečisté. A jemu, členovi vyvoleného národa, nie je dopriať ani toľko jedenia, čo ošípaným, a keď si vezme z toho, čo je pripravené pre ne, je potrestaný. Teraz si spomenie na dostatok v otcovom dome a začína sa rodiť ochota návratu. Motívom návratu nie je láska k otcovi. Motívom návratu, aj keď s ochotou upokorenia, je túžba konečne sa najesť.

Dramatizácia príbehu vrcholí jeho návratom domov. Cestou si pripravuje reč, ktorú povie, ale otec mu vyrazí dych. Otec ho už dávno vyzerá a vyčkáva a teraz mu beží v ústrety. Všetko, čo si mladší syn pripravil sa nedostáva na povrch. Všetko, ako prvý, hovorí a koná otec. Mladší syn ešte nerozumie a nechápe, ale predsa vidí to, čo doteraz nemohol postrehnúť pre svoj egoizmus: krásu a lásku otcovstva u toho, od ktorého utiekol. Nasleduje radosť, slávnostné oblečenie a hostina. Otcovstvo tu bolo a je, ale nebolo vnímané.

Po zvítaní s mladším synom preberá iniciatívu privítania a vysvetľovania otec aj so starším synom. Starší syn nemôže vytknúť otcovi, že ako prvý konal iba v prípade mladšieho syna, t.j. jeho mladšieho brata. Že len voči mladšiemu bratovi prejavil veľkosť krásy svojho otcovstva. Predsa otcovstvo opísané v príbehu je v oboch prípadoch rovnaké, len ani u jedného syna nebolo odhalené. Ale mladšiemu synovi už začalo svitať.

Starší syn z príbehu vykonával veľmi škrupulózne všetky otcove príkazy, vedený priam otrockou oddanosťou. Aj napriek tomu sa cítil v otcovom dome cudzo a nebol šťastný. Cítil sa ako nevoľník až otrok,

a nie ako milovaný a milujúci syn. Otcovi pripomína: „*nikdy som neprestúpil tvoj príkaz*“ (Lk 15, 29), ale zároveň dusí v sebe hnev voči mladšiemu bratovi; nevie sa vyrovnáť s rozhodnutím otca, ktorý prijal zatúlaného a márnivého syna; a otcovi ešte pripomenie, v čom všetkom mu nevyšiel v ústrety.¹ V konkrétnom živote nemusia byť prejavy otcovstva rovnaké. Ale v príbehu evanjelia, v ktorom milosrdný otec reprezentuje nebeského Otca nás všetkých, je otcovstvo rozdávané v rovnakej miere všetkým jeho synom a dcéram.

V tejto chvíli je ešte dôležitejšou otázkou, ako by v danej situácii reagoval jednotlivo každý z nás? Veď takmer každý už mohol prejsť skúškou, ktorá bola vyjadrená konštatovaním: vernosť sa nevypláca, vždy sa majú lepšie tí, ktorí život a svoje povinnosti neberú až tak vážne a dôsledne! Ani sme to nemuseli prejsť navonok, ale vo vnútri môže byť určitý nepokoj, až nespokojnosť, zo seba, z ľudí, dokonca i z Boha. Možno sme si doteraz nikdy neuvedomili, že sme takto obviňovali nebeského Otca aj my. Aj my sme už iste kritizovali postoj Boha Otca. Vôbec: som spokojný so svojim Bohom, s Jeho Bytosťou? Kolkó je v našom vzťahu ešte strachu, alebo vedomie konania povinností? Nemohli sme byť „spokojní“ s našim Bohom, ak medzi nami chýbali intímne putá lásky, dôvery a zverenia sa.

Buďme neustále úprimní, Bohu adresueme takúto výčitku i vtedy, keď je jasné, že nie sme vernejší ako ten druhý. Treťou možnosťou je, keď s vyvoleným alebo obdarovaným, sme na rovnakej úrovni nedokonalosti, tak prečo tým vyzdvihnutým som sa nestal práve ja? Sú to stále tie isté výčitky staršieho brata z evanjelia, v rôznych obmenách, ktoré sú adreso-

¹ Porov. PALUCHNIAK, J.: *Milosierny ojciec i jego dzieci*. In.: *Umiłowalem cię. Ćwiczenia duchowe w życiu codziennym (tydzień pierwszy)*. Kraków: WAM, 2002, s. 189-194.

vané nebeskému Otcovi ako vyjadrenie osobnej krivdy. Sú to citlivé reakcie, ktoré v konečnom dôsledku odhaľujú nevyzretý vzťah k Otcovi. Bohužiaľ, v ľudskom rozhodovaní nemôžeme vylúčiť nie rovnaký meter pri hodnotení iného a zranená duša to vníma a trpí. Táto ľudská skúsenosť je vnášaná i do tajomstva Božích rozhodnutí vyvolenia.

V úprimnosti však pokračujeme ďalej: často sa dovolávame spravodlivosti voči sebe, ale kolkokrát sme nespravodliví voči iným? Nie je treba sa nám pozastaviť aj pri tejto otázke? V tomto kontexte nezabúdajme i na príbeh o nespravodlivom sluhovi z evanjelia (porov. Mt 18, 23-35), ktorý sa chcel vyvrátiť na svojom dlžníkovi, hoci jemu sa odpustilo nepomerne viac. Ako je veľmi dôležité v takýchto chvíľach nevidieť len smietku v oku kohosi iného, ale aj čosi väčšie vo vlastnom oku (porov. Mt 7, 3). Vari je to výzva k zatváraní očí nad niektorými nespravodlivosťami? To rozhodne nie. Toto konštatovanie je skôr výzvou k nasledovaniu cesty obety nášho Majstra Ježiša Krista, ktorý bol rovnako podrobený skúškam, ktorými prechádzame aj my. Na rozdiel od nás bol Ježiš Boží Syn, takže jeho poníženie porovnané s našim, bolo nepomerne iné.

Nepostrehnutý a nedocenený Boží služobník možno práve až vo svojej pozícii začína lepšie rozumieť ignorancii sveta voči Kristovej obete a pripodobňuje sa nepovšimnutiu tolkých hrdinských otcov a matiek, chorých, trpiacich, prenasledovaných, migrantov i emigrantov..., pre ktorých svet nemá pochopenie a vďaka a nedostáva sa im spravodlivosti. Možno práve tu začína pre nás väčší priestor na cvičenie v pokore a poníženi. Práve vtedy sa solidarizujeme so všetkým, ktorí,

ako hovorí pápež František, žijú na periférii pozornosti ľudskej spoločnosti. Vtedy začíname naberať „pach“ týchto ovečiek a za nimi páchnuť.

Väčšina trápiačich sa kňazov ani nemusia v sebe prechovávať túžbu po zvláštnom ocenení. Vo svojom vnútri skôr cítia absenciu ľudskej pozornosti, uznania a vďaky za vernú službu. I tieto chvíle patria k ľudskému životu. V takých chvíľach sa odporúča častejšie rozjímanie o Kristovom prísľube: „*máte veľkú odmenu v nebi*“ (Lk 6, 23) a „*správne, dobrý a verný sluha... vojde do radosti svojho pána...*“ (Mt 25, 23).

Všetko je veľké tajomstvo, ale to je tajomstvo Otcovho Syna, ktorý sa nepridržal svojej rovnosti s Bohom, hoci mal stále Božskú prirodzenosť a stal sa podľa výzoru obyčajným človekom (porov. Flp 2, 7n). On zanechal plnosť Otcovej lásky, dobra a krásy, aby sa vydal do rúk ľudí. My, idúc k Otcovi, smerujeme k získaniu plnosti tejto lásky, Ježiš o ňu prišiel na čas 33 rokov. Len v tajomstve Syna môžeme porozumieť celé smerovanie k Otcovi. Zápas na ceste k Otcovi pokračuje. Ak na tejto ceste prijímame kríže je to prejav našej slabosti? Alebo je to poddanie sa „osudu“ bez zápasu? Svet o jednom i druhom postojí povie, že nie sme bojovníci. Podľa kritérií každej doby ozajstným bojovníkom nebol ani Ježiš Kristus. Nenosil pod svojim rúchom dýku ako zelóti, alebo inú zbraň, podľa ich časového vývoja. Násilné revolúcie riešia väčšinou ambície iniciátorov, ale nie zlepšenie situácie všetkých. Dôsledky násilnej revolúcie dopadnú ale na všetkých.

Neosvedčili sa ani „revolučné skoky“ v duchovnom živote, nakoľko sa skôr-neskôr prejavili ako negatívne. Mozaika du-

chovného života sa buduje trpezlivo a vytrvalo, kamienok po kamienku. Až potom môže zažiarit' mozaika života svojou krásou. Revolúcia duch spočíva v inom – v neustálej pripravenosti prijímať podnety Ducha Svätého a ich uskutočňovať. Ale to bez predchádzajúcich trpezlivých krokov nepôjde. Umelo zrýchlený proces narobil doteraz v každej oblasti života veľa zla.

Bez revolúcie zmeny srdca, nedôjde k opravdivým zmenám v človekovi ani v spoločnosti. Ježiš nakoniec biedne umrel na kríži a v očiach sveta prehral. Pred drámou kríža bol sám vystavený pokúšaniu straty zmyslu utrpenia a Otcovi adresoval slová: „*Otče môj, ak je možné, nech ma minie tento kalich*“ (Mt 26, 39), ale napokon dodal: „*No nie moja, ale tvoja vôľa nech sa stane*“ (Lk 22, 42). Ježiš takto prejavil akt plného odovzdania a dôvery, nie rezignácie. Tento príklad nasledovalo množstvo vyznávačov a hlavne mučeníkov v priebehu dejín Cirkvi. Ježišov postoj, ako i postoj jeho nasledovníkov, je revolúciou odovzdania sa v plnej dôvere do plánov Otca.

Zápasit' treba, ale treba sa učiť aj niesť svoj kríž a dávať príklad svetu, ktorému Kristus prisľúbil práve toto: „*Kto chce ísť za mnou, nech zaprie sám seba, vezme svoj kríž a nasleduje ma*“ (Mt 16, 24). A o silu uniesť kríž treba neustále prosit'. Skúsenosť už neraz potvrdila, že opravdivými bojovníkmi sú práve tí, ktorí trpezlivo a s dôverou niesli kríž. Svet sa ďalej pýta aký je v tom rozdiel: poddať sa osudu alebo prijať kríž? Obrovský. Poddať sa osudu znamená stratiť zmysel a nádej. Prijať kríž v Kristovom svetle, znamená prijať prisľub spásy a silu pre životné skúšky.

3. NEDOKONALOSŤ AKO PREKÁŽKA ALEBO VÝZVA?

Konštatovanie o nedokonalosti vyznieva dosť negatívne a v bežnej reči by sa mohol robiť pomerne rýchly záver zhrnutý do tvrdenia: ak to bolo tak, bolo to zlé a takto fungujúce putá treba urýchlene odstrániť. Kolkokrát sme už azda i z pozície pastierov odporúčali ľuďom rovnaký postup. Strach, konanie z povinnosti a pocit viny, predsa nesvedčia o úprimnom vzťahu k Bohu. Nebojme sa však urobiť jeden zásadný krok – a aj tieto nedokonalé prejavy vzťahu k Bohu nerušme, ale oceňme. Nie v tom zmysle, žeby sme ich zakonzervovali, to by bolo zlé. Ale poďme to, čo už tu je, aj keď je to nedokonalé: očistiť, zošľachtiť, prehľbit'. V konečnom dôsledku povedané: ktoré prejavy nášho vzťahu k Bohu sú tak dokonalé, že ich netreba očistiť, zošľachtiť a prehľbit'? Bolo by to veľké riziko, keby sme najprv chceli vykoreniť naše nedokonalé putá s Bohom, a potom budovať nové. Oponenti by znova namietali: netreba najprv vykličť les a vyťahat' burinu a až potom sadit' šľachetné osivo? Skôr, akoby sme prijali návrh oponentov, všetko radšej nanovo pokopme a pohnojme (porov. Lk 13, 6-9), predsa pred sebou nemáme nič celkom zlé, ale len nedokonalé. Príklad si vezmime od športovcov, u ktorých sa nedokonalé pohyby neodstraňujú, ale priam donekonečna precizujú.

Keďže sa to týka i každého z nás, nebojme sa postaviť pred Pána ako nezrelý a užialený teenager, v ktorom môže byť prítomná oklieštená láska rodičov. On sa snaží uniknúť i z tohto objatia, vzpie-
ra sa im, skúša všetko čo od nich dostal celkom premeniť. Obviňuje rodičov, uteká z domu, lebo sa cíti málo milovaný. Čo by sme povedali takému teenagerovi prípadne jeho rodičom? Nechcem generalizovať, ale ponúkam príklad k zamysleniu: *Raz priviedla matka svoju dcéru k Maháthmo-*

vi Gándhímu, pretože sa nazdávala, že jedáva príliš veľa sladkostí, a požiadala tohto múdreho muža, aby ju naučil miernosti. On ju poprosil, aby dcérku odviedla a vrátila sa o tri týždne. Po troch týždňoch sa Gándhí porozprával s dieťaťom a presvedčil ho, aby tých sladkostí až tak veľa nejedlo. Matka sa ho však spýtala: „Ale prečo si to nepovedal dievčaťu, pred tromi týždňami?“ On odpovedal: „Lebo pred tromi týždňami som ich ešte aj ja jedol príliš veľa.“²

Vaša prvá reakcia môže byť, či všetko, čo vám hovorím, najskôr ja zachovávam na 100%? Odpovedám otvorene: nie! Nedarí sa mi v mnohých oblastiach, aj v tých, o ktorých vám hovorím. Ale dodávam, že sa usilujem realizovať všetko, čo hovorím, niekedy s menším a málokedy s väčším úspechom. Nechcem veci pochovať len tak, hoci niekedy ten vnútorný zápas začína práve tam: aby človek sa chcel vôbec pustiť do zápasu. Preto i ja sa spovedám a rád chodím na duchovné cvičenia, aby som nabral potrebné povzbudenie, chcenie a silu zápasiť. Som si veľmi vedomý toho, čo to znamená presvedčivosť vnútra. Čo to znamená, keď kňaz sa usiluje predovšetkým to, čo hlása, žiť. Všetci sme aj pod tlakom dnešného myslenia, ktoré z mnohých hriechov si už „nerobí“ problém. Toto je neprijateľné. Napriek vedomiu vlastnej slabosti, nerušme Bohom dané pravidlá, rešpektujme ich a zápasme ďalej. Máme jedného Učiteľa (porov. (Mt 23, 8), ktorý stanovil platné pravidlá. Ostatní sme v jeho službe.

Nemôže to byť inak ani v otázke otcovstva. Duchovný otec má byť naozaj otcom zverenej farnosti a znaky otcovstva má neustále v sebe rozvíjať. Ak sa veľakrát spomínajú negatíva otcovského prejavu, nech nám neunikajú pozitívne, povzbudzujúce až hrdinské príklady otcovstva.

Ako negatívne prejavy otcovstva deformujú a zhadzujú lásku otcovstva Boha Otca, tak krásne príklady ju viac očisťujú a robia prítazlivou. Nech nám však neuniknú ani zápasy otcov na vlastnej ceste zdokonaľovania.

Známy autor Scott Hahn zachytil nasledovný príbeh (HAHN, S.: *Otec, čo plní sluby*. Bratislava, Redemptoristi, 2008). V r. 1989 otriaslo Arménskom veľké zemetrasenie, ktoré ho takmer zrovnalo so zemou. *Zúfalý otec trieli kľukatými uličkami v zmätku a chaose ku škole, kam pred pár hodinami odišiel jeho syn. Muž ustavične myslí na sľub, ktorý synovi často zdôrazňoval: ‚Nech sa ti stane čokoľvek, Armand, vždy budem pri tebe.‘ Konečne dobehol k miestu, kde stála škola, z ktorej teraz ostala iba hromada trosiek. Chvíľu postál, premohol slzy a potom potkýnajúc sa o kamene vyrazil smerom k východnému rohu, lebo vedel, že tam bola synova trieda. Holými rukami začal hrabať a intenzívne vyťahoval tehly a kusy muriva, kým ostatní sa dívali s beznádejou v očiach. Ktosi zamrmľal: ‚Je to aj tak zbytočné, pane, všetci sú mŕtvi.‘ Rozrušený zdvihol hlavu a odvetil: ‚Môžete hundrať, ale čo keby ste mi radšej pomohli vyhadzovať tieto tehly?!‘ Len pár ľudí sa pridalo, no z nich to väčšina po čase vzdala, len čo ich rozboleli ruky. Otec však stále myslel na svojho syna. Neúnavne odhrabával, celé hodiny.. dvanásť hodín... osemnásť hodín.. dvadsaťštyri hodín... tridsaťšesť hodín... Po tridsiatich ôsmich hodinách konečne začul tlmený ston spod veľkého kusa muriva. Schytil ho, odvalil a vykrikoval: ‚Armand!‘ Z tmy sa predralo traslavé a slabučké: ‚Otecko?!‘ Ozvali sa aj ďalšie hlasy. Deti, čo prežili, sa postupne vyhrabávali spod ešte neodhádzaných trosiek. Vzdychy a výkriky ohromenia a úľavy vychádzali z úst okolostojacich a rodičov,*

² RADCLIFFE, T.: *Prečo byť kresťanom*, 2008. Zvolen: Vydavateľstvo Dominikáni, 2012, s. 46.

ktorí tam zostali. Z tridsiatich troch detí zachránili štrnásť. Keď už bol Armand vonku, pomáhal s odpratávaním trosiek, až kým sa všetci jeho živí spolužiaci nedostali von. Tí, čo stáli okolo, počuli, ako svojim kamarátom povedal: „Veď som vám povedal, že môj otec nás v tom nenechá!“³

„Bol som, ako kto dvíha jarmo ponad ich líca a skláňal som sa k nemu chovať ho“. Pripomína nám tento opis prejavu lásky niekoho z našich blízkych, predovšetkým rodičov? Či v slabých chvíľkach svojho života sme sa cítili predovšetkým milovaní, prijatí, posilnení a pozdvihnutí? Alebo to bolo naopak, cítili sme sa ako potrestaní, pokorení a ponížení?⁴

Nastolených otázok môže byť stále neúrekom. Na niektoré sa podarí odpovedať, na niektoré nie. K meditácii sme vybrali text starozákonný i novozákonný, ktoré jasne potvrdzujú lásku milujúceho, milosrdného Boha Otca. Aj pri hľadaní nových a nových odpovedí na nastolované otázky, by som odporúčal začať čítaním uvedených textov.

Zvlášť čítanie príbehu o márnotrattom synovi, kde v centre deja vyniká postava otca. Spoznávame otca pripraveného odpustiť; milosrdného, ktorý vie pochopiť životné omyly, ktorých sa môže človek dopustiť. Otca plného dobroty, vnímavého, spolicíacieho a bohatého v nádeji. Je to však otec, ktorý v ťažkých chvíľach dokáže byť aj spravodlivý, aj keď sa znepáči.

Z celého príbehu sa dá ľahko vyrozumieť, že otec márnotrattého syna predstavuje Boha ako Otca. Ukazuje, že Božie milosrdenstvo je jasným prejavom vyššej lásky, ktorá prechádza rôznymi ustanoveniami, aj legálnymi, ľudskej spravodlivosti. Nakrátko povedané: Božie otcovstvo, to je vernosť človekovi, a to každému. Taká predstava Boha Otca sa protíví obrazu Boha despota, ďalekého a strašného, pomstychtivého, ako si Ho, bohužiaľ, veriaci dlho predstavovali.

Dokáže dnešná Cirkev ukázať otcovstvo Boha v takom svetle, a to v konkrétnych situáciách života? Dokáže dnešný človek, tak ako márnotrattý syn, pocítiť v sebe potrebu vrátiť sa do domu Otca, ktorý na zemi reprezentuje spoločenstvo Cirkvi? Dokáže dnešný zranený a odídenny človek z Cirkvi, nanovo odhaliť vo svojej dennej a ľudskej histórii, stopy Boha Otca?⁵

Je to otázka, ktorá už nemieri len do spoločenstva Cirkvi, nie ako inštitúcie, ale ako organizmu, ale cieľi ešte viac ku každému jednému z nás. Je nám treba veľa prosieť, ale i konať, aby sme boli nástrojmi Božími, cez ktorých aj iní spoznajú Otcovu lásku ako príťažlivú, za ktorou hodno v živote ísť. A keď je nám samým ťažko vo chvíľach, kedy sa riešia takéto problémy, o.i., znova meditujme príklad milosrdného otca, ktorý nechcel prísť o svojho zatúlaného syna.

³ In.: SEDLÁČEK, J.: *Otcovská láska Boha a jej odraz v láske pozemských otcov*. Trnava, Katolicke noviny, SSV, roč. 128, č. 51/52 (2013), s. 20.

⁴ Porov.: OSUCH, K.: *Bóg naszym Ojcem*. In.: *Umiłowalem cię. Ćwiczenia duchowe w życiu codziennym (tydzień pierwszy)*. Kraków: WAM, 2002, s. 77-80.

⁵ Porov.: SVIDERCOSCHI, G., F.: *W poszukiwaniu Ojca*, 2005. Częstochowa: Edycja Świętego Pawła, 2007, s. 19-20.